

На основу члана 9. став 2. и члана 15. став 1. и 3. Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09), члана 7 Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.53/09), и члана 39. Пословника о раду Градског већа Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. 101/08, 4/09, 58/09, 25/2011 и 27/2011), по прибављеној Сагласности Министарства животне средине, рударства и просторног планирања Републике Србије бр.353-01-00470/2011-03, од 15.07.2011.године,

Градско веће Града Ниша на седници одржаној, дана 15.08.2011. године, доноси

ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НИША ЗА 2011/2012 ГОДИНУ

I ОСНОВЕ ПРОГРАМА

Локална мрежа мерних места успоставља се ради праћења квалитета ваздуха на нивоу јединице локалне самоуправе.

Мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља се према програму који за своју територију доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Праћење квалитета ваздуха врши се у циљу заштите здравља људи, вегетације и природних екосистема.

Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине Града Ниша – Одсек за заштиту животне средине дужна је да податке о резултатима мониторинга квалитета ваздуха јавно објављује и доставља Агенцији за заштиту животне средине Републике Србије.

Контрола нивоа загађујућих материја у ваздуху врши се фиксним мерењем нивоа загађујућих материја у локалној мрежи мерних станица и мерних места на локацијама за:

- 1) континуална фиксна мерења
- 2) индикативна мерења, као и за
- 3) наменска мерења

II ЛОКАЛНА МРЕЖА МЕРНИХ СТАНИЦА И МЕРНИХ МЕСТА

Локална мрежа мерних станица и мерних места за праћење квалитета ваздуха у Нишу успоставља се овим програмом, а чине је мерна места за мерење:

1. Чађи (наменска мерења) и сумпор диоксида:

- континуална мерења нивоа загађујућих материја на фиксним мерним местима – свакодневно мерење у току годину дана

2. Мерење таложних материја и одређивање тешких метала у таложним материјама (олово, кадмијум, никл и хром):

- континуална мерења нивоа загађујућих материја на фиксним мерним местима – месечно узорковање у току годину дана (наменска мерења)

3. **Мерење суспендованих честица (PM₁₀) и тешких метала у фракцији PM₁₀ суспендованих честица (олово, арсен, кадмијум, никл) – једном недељно, у току годину дана (индикативна мерења)**
4. **Мерења нивоа загађујућих материја пореклом од покретних извора загађивања – фиксна (азотни оксиди и сумпор диоксид) - једном недељно, у току годину дана (индикативна мерења)**

II 1. Континуална мерења сумпордиоксида и чађи на фиксним мерним местима приказана су у табели 1:

Табела 1.

Редни број	Назив мерног места	Врста станице	Загађујуће материје	
			Чађ	SO ₂
1.	Општина »Медијана« МК »Божидар Аџија«	урбана	Х	Х
2.	Општина »Медијана« МК »Душко Радовић«	урбана	Х	Х
3.	Општина »Медијана« ОШ »Душан Радовић«	школа-насеље Дуваниште	Х	Х
4.	Општина »Палилула« Палилулска рампа	урбана	Х	Х
5.	Општина »Палилула« МК »Ледена стена«	субурбана (становане и саобраћај)	Х	Х
6.	Општина »Пантелеј« Просторије МК »Ратко Павловић«	урбана	Х	Х
7.	Општина »Црвени Крст« Просторије општине »Ц. Крст«	индустријска зона	Х	Х
8.	Општина »Нишка Бања« здравствена станица	зона одмора и рекреације	Х	Х
9.	село Габровац	рурална	Х	Х
10.	ОШ »Чегар«*	урбана	Х	Х

*планирано је да се ово мерно место мења на годишњем нивоу

II 2. Континуална мерења таложних материја и тешких метала у таложним материјама (олово, кадмијум, никл и хром) на фиксним мерним местима (наменска мерења) приказана су у табели 2:

Табела 2.

Редни број	Назив мерног места	Укупне таложне материје	Загађујуће материје			
			Олово Pb	Кадмијум Cd	Никл Ni	Хром Cr
1.	Општина »Медијана« МК »Божидар Аџија«	Х	Х	Х	Х	Х
2.	Општина »Медијана« МК »Душко Радовић«	Х	Х	Х	Х	Х
3.	Општина »Медијана« ОШ »Душан Радовић«	Х	Х	Х	Х	Х
4.	Општина »Палилула« Палилулска рампа	Х	Х	Х	Х	Х
5.	Општина »Палилула« МК »Ледена стена«	Х	Х	Х	Х	Х
6.	Општина »Пантелеј« просторије МК »Ратко Павловић«	Х	Х	Х	Х	Х
7.	Општина »Црвени Крст« просторије општине »Црвени Крст«	Х	Х	Х	Х	Х
8.	Општина »Нишка Бања« здравствена станица	Х	Х	Х	Х	Х
9.	село Габровац	Х	Х	Х	Х	Х
10.	ОШ »Чегар«*	Х	Х	Х	Х	Х

*планирано је да се ово мерно место мења на годишњем нивоу

II 3. Мерење суспендованих честица (PM₁₀) и тешких метала у фракцији (PM₁₀) суспендованих честица (олово, арсен, кадмијум, никл):

1. Институт за јавно здравље Ниш

С обзиром да на овом мерном месту Институт за јавно здравље Ниш врши мерења суспендованих честица (PM₁₀) и тешких метала у фракцији (PM₁₀) суспендованих честица (олово, арсен, кадмијум, никл) и за Министарство животне средине, рударства и просторног планирања, мерење ових параметара у оквиру Програма контроле квалитета ваздуха на територији града Ниша за 2011/2012 неће се вршити у данима када се врше мерења за Министарство.

II 4. Фиксна мерења нивоа загађујућих материја пореклом од покретних извора загађивања (NO_x, SO₂):

Табела 3.

Редни број	Назив мерног места	Загађујуће материје	
		Сумпор диоксид SO ₂	Азотни оксиди NO _x
1.	Народно позориште	Х	Х
2.	Трг Војске Југославије	Х	Х
3.	Раскрсница Булевар Немањића и ул. Војводе Мишића	Х	Х

III МЕРНА МЕСТА У ОКВИРУ ДРЖАВНЕ МРЕЖЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Аутоматски мониторинг квалитета ваздуха

Агенција за заштиту животне средине Републике Србије и Град Ниш су одредили две локације на којима су постављене аутоматске мерне станице за праћење и извештавање о квалитету ваздуха. То су локације двориште Института за јавно здравље Ниш и двориште ОШ Свети Сава. Прикупљање података са аутоматских мерних станица врши Агенција за заштиту животне средине Републике Србије.

IV МЕРЕЊА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Јединица локалне самоуправе доноси одлуку о мерењима посебне намене када постоји основана сумња да је дошло до загађења ваздуха које може нарушити здравље људи и/или животну средину.

V ОБРАДА И АНАЛИЗА ПОДАТАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕЗУЛТАТИМА КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

V.1. Обезбеђивање квалитета података

Тумачење резултата испитивања вршило би се у складу са Законом о заштити ваздуха ("Сл. гласник РС" бр. 36/09) и Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Сл. гласник РС" бр. 11/10 и 75/10).

Сва мерења, обраду и анализу података, проверу валидности резултата добијених мерењем и/или узимањем узорака и интерпретацију резултата врши овлашћена стручна организација која је акредитована као лабораторија за испитивање, односно која испуњава прописане услове за мерење свих наведених загађујућих материја (акредитоване методе) и која поседује дозволу надлежног министарства да врши мониторинг ваздуха.

Стручна организација која врши мониторинг ваздуха стара се о примени адекватних метода испитивања, одржавању мерних места, мерних инструмената са пратећом опремом, опреме за пријем и пренос података ради обезбеђења захтева у погледу квалитета података који се користе за оцењивање квалитета ваздуха.

На основу вишегодишњих резултата мерења нивоа загађујућих материја, вршила би се анализа у циљу праћења просторне и временске расподеле загађујућих материја и утврђивање тренда концентрација одређених полутаната у ваздуху.

V.2. Редовно извештавање

Извештаје о извршеним мерењима, односно о резултатима контроле квалитета ваздуха у оквиру Локалне мреже мерних станица и мерних места, стручна организација доставља Управи за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине Града Ниша – Одсеку за заштиту животне средине.

Приликом достављања извештаја биће описана методологија узорковања, мерна опрема и методологија обраде података. Резултати ће бити приказани табеларно, графички и текстуално објашњени, са закључком о стању аерозагађења на предвиђеним локацијама.

Податке о квалитету ваздуха из Локалне мреже као и резултате мерења посебне намене Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине Града Ниша – Одсек за заштиту животне средине дужна је да доставља Агенцији за заштиту животне средине једанпут месечно за претходни месец, као и годишњи извештај и да о квалитету ваздуха редовно обавештава јавност путем електронских и штампаних медија, односно путем интернета, у складу са законом.

Извештаји би се достављали месечно, у року од 12 дана по истеку претходног месеца.

Годишњи извештај достављао би се у року од 30 дана, по истеку календарске године.

V.3. Извештавање и мере у случају прекорачења концентрација

У случају прекорачења концентрација опасних по здравље људи јавност се обавештава о локацији или подручју прекорачења, врсти концентрације која је прекорачена, времену почетка и трајању прекорачења, највишој једночасовној концентрацији, односно највишој осмочасовној средњој концентрацији у случају приземног озона, географском подручју на коме се очекује прекорачење концентрације, прогнозама за наредни период са очекиваним променама загађења са проценом промене, подацима за посебно осетљиве групе становништва, могућим ефектима по здравље и препорученом понашању (подаци о посебно осетљивим групама, опис могућих симптома, предузимање препоручених мера, нове информације о току догађаја) и подацима о превентивним мерама за смањење загађења.

У случају процењеног наставка прекорачења концентрација надлежни орган ће предузети практичне мере и може, по потреби, донети краткорочни акциони план који садржи мере смањења ризика или трајања таквог прекорачења ради заштите здравља људи и/или животне средине.

Краткорочним акционим планом, у зависности од сваког појединачног случаја, могу се предузети делотворне мере за контролу активности које доприносе настанку опасности од прекорачења концентрација опасних по здравље људи и, по потреби, привремено зауставити те активности.

Краткорочним акционим планом могу се предвидети мере у вези са саобраћајем моторних возила, радом индустријских постројења, употребом производа који садрже загађујуће материје и грејањем домаћинства, као и специфичне активности намењене заштити осетљивих група становништва, нарочито деце.

V.4 Доношење планова квалитета ваздуха

На основу члана 31. Закона о заштити ваздуха у зонама и агломерацијама у којима је ваздух треће категорије, односно када загађење ваздуха превазилази ефекте мера које се предузимају, односно када је угрожен капацитет животне средине или постоји стално загађење ваздуха на одређеном простору, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да донесе План квалитета ваздуха са циљем да се постигну одговарајуће граничне вредности или циљне вредности утврђене актом из члана 18. став 1. овог закона. План из става 1. овог члана

доноси се на основу оцене стања квалитета ваздуха и обухвата све главне загађујуће материје и главне изворе загађивања ваздуха који су довели до загађења.

VI ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА

Обавеза надлежног органа је да на овај Програм, којим се успоставља Локална мрежа мерних места, прибави сагласност Министарства животне средине, рударства и просторног планирања Републике Србије.

VII МЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Реализација Програма контроле квалитета ваздуха на територији града Ниша за 2011/2012 годину обухвата две фазе:

I фаза – Доношење Програма контроле квалитета ваздуха на територији града Ниша за 2011/2012 годину, од стране Градског већа Града Ниша;

II фаза – Избор стручне организације, која је акредитована као лабораторија за испитивање, односно која испуњава прописане услове за мерење свих наведених загађујућих материја и која поседује дозволу Министарства животне средине, рударства и просторног планирања да врши мониторинг квалитета ваздуха, за реализацију Програма и потписивање уговора.

VIII ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Мониторинг аерозагађења на мерним местима одређеним Програмом јединице локалне самоуправе финансираће се из средстава (део), предвиђених Одлуком о буџету града Ниша за 2011. годину из средстава буџетског фонда за заштиту животне средине ("Службени лист града Ниша", бр.92/10), раздео 3; глава 3.8.; функција 560; позиција 216, економска класификација 424 – специјализоване услуге, у износу, 2.700.000,00 од укупно намењене апропријације у износу од 52.922.000,00 динара.

Програм објавити у „Службеном листу Града Ниша“.

Број: 712-10/2011-03
У Нишу, 15.08.2011. године

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА НИША

Председник

мр Милош Симоновић

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Град као јединица локалне самоуправе је један од субјеката система заштите животне средине са обавезом чувања и унапређења животне средине.

Заштита животне средине уређује се Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр.135/04 и 36/09) и другим законима.

У складу са наведеним Законом о заштити животне средине члан 69. и 70., мониторинг се врши мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, између осталих и ваздуха, доношењем Програма мониторинга.

Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр.36/09), члан 9. став 2. предвиђа да јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђује мониторинг квалитета ваздуха. Члан 15. став 1. наведеног закона дефинише локалну мрежу мерних места за успостављање праћења квалитета ваздуха на нивоу јединице локалне самоуправе. Члан 15. став 3. истог Закона одређује да се мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља према програму који за своју територију доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине прибавила је сагласност Министарства животне средине, рударства и просторног планирања Републике Србије бр.353-01-00470/2011-03, од 15.07.2011. године, на предложени Програм, у складу са чланом 15. став 4. Закона о заштити ваздуха.

Члан 7. Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр.53/09) дефинише да Градско веће Града Ниша доноси Програм за сваку календарску годину, на предлог надлежне Управе за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине, који ће се финансирати из средстава буџетског фонда.

Циљ реализације овог Програма је прикупљање потребних информација и могућност превентивног деловања у циљу заштите здравља људи и заштите животне средине, као и могућност информисања јавности о резултатима мерења.

Програм контроле квалитета ваздуха на територији града Ниша за 2011/2012. годину, доноси Градско веће Града Ниша, а финансирање Програма одобрава Градоначелник Града Ниша.

НАЧЕЛНИК
УПРАВЕ ЗА ПРИВРЕДУ, ОДРЖИВИ РАЗВОЈ
И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Драган Карличић, дипл. правник